

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2-50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о год. 6-й пополудні.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9. ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Політичне положенє.

(X) Ще кілька днів ділить нас від відкриття нової ради державної, а положенє таке зовсім непевне і неясне, як було й давніше. Торжественне відкритє ради державної престольною річю цісарскою має відбутися 4. лютого. Минувшої суботи і в понеділок займала ся кілька-годинна рада міністрів укладом престольної річи. «Narodni Listy» доносили з Відня про розлад в лоні міністерства, який мав повстати наслідком уступу престольної річи про язикове питанє, а «Słowo Polskie» подає, що сей уступ проголошує засаду, яка признає рівноправність усіх народних язиків, але язику німецькому надає окремішне становище. Против сему уступови мав рішучо виступити чеський міністер др. Резек і загрозив, що подасть ся о відпустку ще перед скликанєм ради державної, наколи-б сего уступу не змінено. Очевидно, що така відпустка викликала би пересилене кабінетове і зараз на першій засіданю унеможлила би правильне діланє ради державної. Се становище д-ра Резека спричинило кількоразові наради т. зв. тіснійшого комітету і довело до того, що уступ про окремішне становище німецького язика пропущено з престольної річи, а лишила ся лише та частина, яка признає рівноправність всім народним язикам. Тим способом на разі запобіжено кабінетовому пересиленю і поки що нема мови про які небудь зміни в міністерстві.

Тимчасом «Moravska Orlice» заперечує всі вісти про незгоди в лоні міністерства і запевняє, що становище д-ра Резека зовсім певне і що Корона має до него повне довірє.

Великий клопіт має правительство і з президентурою посольської палати. Против д-ра Фукса ведуть боротьбу згідно всі органи лівіці, німецьких радикалів і соція-

лістів, але й він сам не хоче прийняти вибору. Переговори з д-ром Катрайном не довели також до нічого, а ми вже сказали про него свою думку, та й він сам не має охоти. З лівіці висувують знов кандидатуру г-р. Атемса, стирійського маршалка, але чеські і словінські часониси як попередніми роками, так і тепер рішучо виступають проти него. Кожда з трьох великих партій не хоче приймати президентури і се зовсім зрозуміло, бо нема більшости парламентарної, на яку президент міг би опертися. Для того звертають тепер бачність на найменше моравске середнє сторонництво (3) і висувують г-р. Фетера фон дер Ліліє як кандидата. «Narodni Listy» знов дораджують вибрати на місяць провізоричним президентом д-ра Вайгля, що буде президентом по старшинстві.

Проявляють ся тепер знов змаганя до розширеня німецького з'єднаня (Gemeinbürgschaft), яко найпевнішого заборолла Німців в Австрії. Др. Баерле в Ost. Rundschau промавляє за втягненєм також католицко-німецького сторонництва до з'єднаня, а за сим заявляє ся і др. Скедль, буковинський Німець на взір «Кола» польського. Лице сконсолідовані рускі опозиційники дальше придержують ся своєї методи остракізму і проскрипції всіх, що сьміють не признавати їх непохибности.

Руска справа в урядовім освітленю.

(Далі).

Начеркнений г-р. Голуховским плян шкільної акції був добре обдуманий, бо хоч згаданих цілей в даній хвилі не міг відразу досягнути, але здобув значні уступки. «Всеж таки моя оборона — пише др. Черкавский в своїм пам'ятнику — мимо некорисних умов, не остала без успіху. Навпаки повело ся значно розширити рами польського язика як викладового, бо обмежено (в західній Галичині) язику німецький до самої його науки і до латини в двох найвищих клясах, як і до науки історії в шести вис-

ших клясах, а то з огляду на обставину, що історичне оповіданє найбільше подає ученикам нагоди до вправи в тім язичі. Що-до спольщеня одної з львівських гімназій, то сему домаганю не вволено, а полишено в них німецький язику викладовим, а то в акад. гімназії тимчасово аж до переімени сеї гімназії на руску, а в другій стало і надано їй п'ятю німецької школи. Дозволено однак утворити при ній рівнорядні кляси з польським язиком як викладовим, після уладженя приписаного для західних гімназій, колиб число зголошуючих ся до гімназій учеників вимагало утвореня рівнорядних кляс, а було бажанєм родичів, щоби їх діти вчили ся по польски. Введенє сеї уступки в житє було против усякого ожданя полученє з трудностями. Мимо трохи свобідного толкованя, що надвишка учеників понад приписанє число 50 в одній клясі в обидвох гімназій має бути відслана до ново повстаючих при 2-ій гімназії рівнорядних кляс, а число зголошуючих ся учеників було дуже мале з побоюваня, що супроти розвельможеня в школах і в публичнім житю німецьчини, вихованє в польським язичі побирає може стати перепорою в дальшій протягу їх житя. Таке було розумованє родичів, що вагали ся під его впливом віддати діти до польських кляс. Лучало ся навіть, що ще в пізнійших літах істнованя тої інституції польські педагоги, поведовані подібними поглядами, повірені їм приватних учеників учили по німецьки і записували до німецьких кляс, а наслідком того сї ученики здавали іспити по німецьки. Використав зручно сю обставину міністерияльний референт о. Григорій Шашкевич, коли вже в слідуєчій році розходило ся о розв'язку питання, чи згадані рівнорядні польські кляси мають бути переіменовані на самостійну, хочби лише низшу гімназію, представляючи міністри, що ествованє сих кляс було не оправданє, позаяк міністерияльний рескрипт позваляючий на ті кляси толковано довільно, а учеників до них відслано самовільно навіть тоді, коли не було доказу, що се діє ся з волею родичів і задля переповненя кляс головних 2-ої гімназії. Міністер переслав вивід о. Шашкевича г-р. Голуховскому, котрий зараз відповів на се широко, збиваючи

Осип Маковей.

Як я видавав газету.

(Конець).

Прочитавши те все, я почув до Руснів не сказаний жаль, котрий разом із страшною жарою зовсім розбив мене. «Боже мій, думаю собі, як тут Русинам догодити? Всі добрі, всі мудрі, а кождий говорить інакше. Мущу я раз їм усім догодити!»

От я усів, написав і того таки дня надрукував дуже гарну статю під заголовком, узятим із поезий п. Грубопиского:

«Воскресєнє Великої Мами».

На дворі страшенна спека. Вакації. Політичне житє на Руси на хвилину притихло; також має вакації. Наші дорогі послы спочивають у холодочку і набирають сили до дальшої праці в хосен безталанної матери-Руси. Дай їм, Боже, витримати! У таку пору варто роздивити ся по руським горизонті, чи на нїм не збирають ся деякі хмари, і порадити, що дальше робати.

Привадувавши ся глибоко над нашими відносинами, ми бачимо, що найрозумнійшою партією у нас є радикальна партія; хоч годі заперечити, що дуже розумні є й опозиційністи, а вже понад партію реалістів розумнійшої нема! Яка одна, така друга і третя, всі себе посполу доповняють: одні тягнуть, другі пхають, а віз поступує, на котрім сидить Заплакана Мати, все посуває ся статочно наперед.

На церковнім поли ми собі рідні братя, так уніяти як і православні. Одні мають свою єдиноспасительну церкву, другі свою єдиноспасительну церкву, і обі сї церкви повинні себе любити, бо хто як хто, а церкви, що стоять на сторожі любови ближнього, повинні передо всім себе посполу любити.

Ціле наше духовенство без виїмки дуже красне і патріотичне. Без нього не остав би ся і слід із Руснів на землі. Навіть о. декан Розбишацкий се правдивий учитель народу, бо він показує своїми власними поступками, як люди не повинні робити, а ся наглядна метода науки уживана, як звисно, тепер у всіх школах. Так само всі ті чесні і високоповажані сьвященники, що за минувший і за сей рік завинили нам

звнш 5000 зр. «передплати» — то також патріоти, бо вони з пожертвованєм читають усяку газету, хоч за неї не заплатили.

Москвофіли дуже тверді патріоти; нищити їх не годить ся, бо то найдорозша спадщина по наших розумних батьках, дорогоцінний антик, правдивий руський «раритас». Але щоби вони були ще більшими патріотами, як є, то ми радимо заплатити їм провідникам більше, ніж їм платять Москалі, а тоді вони побудуть ся деяких своїх хиб, що могли декого з нас разити.

З жидами радимо обходити ся делкатно. Коли Мошко обідре дурного Івана так зручно, що не може дістати ся до криміналу, то Мошка варто за се поцілувати; такий проворний і здатний до житя елемент потрібний усюди. А дурного Івана випадає також поглядити по головці за те, що жив стілько літ і не навчив ся нічого; він же наш «меньший брат»...

Руській молодіжці радимо, аби чимскорше давала із себе дерти шкіру, як кору з берези, бо інакше поросте в піре і буде могла літати. А вона не сьміє літати, тільки стояти коло своєї Мами після слів віщого поета Грубопиского, котрий каже, що як молодці

піднесені там закиди, а разом поручив мені (Черкавському) поїхати до Відня і усно представити стан річчя. Здавалося мені, що я всмію перекопати міністра о правильности поступованя краєвої власти. Мимо того самостійна польска гімназія у Львові вийшла в житє аж в р. 1858. і то як низша гімназія.

(Далі буде).

Зміна престолоа в Англії.

Порядок похоронів королевої Вікторії ще не є дефінітивно уложений. До тепер лежать тіло в ідальній сали Осборнського замку, заміненій на каплицю, в дубовій домовині, прикритій білим шовком. Після жаданя королевої трумна буде покрита білим шовковим палієм, на кінцях якого вишиті королівські герби. З Осборну до Кову трумну будуть везти на ляфеті, а відтак осібний яхт перевезе її з Кову до Портмута. Звідтам спеціальний поїзд перевезе моці до Лондону, а через місто знов на ляфеті на дворець Подінгтон.

Розказ перевезеня моці через місто видав король Едвард, хоча в сей спосіб сповнити бажаня людности, що хотіла би ще раз поглянути і попрощати тілні останки обожаної королевої. Зелізниця переведе домовину до Віндзору, а там снічне она в каплиці св. Юрія, де відправить ся велике, помінальне богослуженє в присутности чужих князів і депутатів. Моці королевої будуть спочивати в трех домовинах, в дубовій, оловяній і знов дубовій. Моці не будуть публично виставлені, лише в Осборн допустять до них якесь число визначнійших осіб.

Безнастанно надходить множество вінцив і кондоленцій до стіп катафальку. Провід над великою військовою парадом, яка відбуде ся відчас похоронів королевої, обійме лорд Робертс. Так само і на мори в Світгед відбуде ся дня 2. лютого велика дефіляда воєної маринарки, на яку прибуде в наслідок розказу цїсаря Вільгельма кілька німецьких кораблів під проводом кв. Генрика пруского і вовеє уділ в сій параді.

Межи заявами кондоленцій всіх міст і корпорацій англійських становить винімку ірландське місто Дублин. Міска рада ухвалила там заведви більшостію 8 голосів жалобну маніфестацію і то по дуже бурливій дискусії. Радикальні стороництва Ірландців вправді передложили внесенє на заяву признаня для послїдних літ правління королевої, але з таким додатком: Міска рада мусить з огляду на теперішню політичну ситуацію відмовити всякого удїлу в яких небудь маніфестаціях лояльности для англійського престолоа. Після довгої дискусії відкинено сю поправку 30 голосами против 22.

Бруксельський «XX. Вік» довідує ся від свого льондонського кореспондента про довірочну розмову, яку королева Вікторія на смер-

— стануть поуз себе сьміло,
як підіймуть вільні руки,
вкінчать сьвяте, велике діло,
утихнуть стони болю-муки
і серед слави тіміяму
воскреснеш нам, Велика Мамо!

Видрукувавши таку патріотичну статью про Велику Маму у своїй газеті, я чекав нетерпеливо на відзиви руських часописів і на признаня. Але тут я гірко розчарував ся і побачив, що всім Русинам ніхто на сьвітї не годен догодити. І не то всім, але навіть десятком у рівній мірі не догодити! Даремна праця!

Що по сій статі прийшло ся мені почути, з того можна би зложити цілий словар самих крїпких слів. Усі руські часописи приписали мою статью не мойому доброму серцю, що я всім хотїв догодити, лише наслідкам спеки і моєї бездонної глупоти, — так що я аж по тім усім прийшов до розуму, і, щоби не затроювати собі дальше житя, рішив ся поїхати далеко, аж за море до Канади. Там заміню перо на плуг і буду орати тамошні степи, а до «старого краю» верну аж по літах з міліоном. Тоді я у всіх Русинів буду мудрий...

тнім ложи мала з цїсарем Вільгельмом. Розмова тревала цілої чверть години, а зміст її закриває глибока тайна. Однак... довідують ся, що цїсар Вільгельм мав прирєчи умираючій королеві своєю інтервенцією причинити ся до покінчення африканської війни. Про се діло оповіщено вже мабуть європейські двори. Хотяй би ся вістка була правдивою, що умираюча жєнщина думала ще і говорила про політику, то успіх евентуальних змагань цїсаря Вільгельма в сїм напрямі зависів би ще від становиска короля, яке він займе супроти боєрської справи. Король Едвард є знаний зі своїх імперіалїстичних прєквань, а коли схоче зробити ужиток з власти, яку англійска конституція признає коронї, то буде мав широке поле для своєї діяльности і впливу на хід англійської політики.

Церемонія проклямації короля Едварда VII. відбула ся вчєра о год. 10. перед полуднем. Вже о год. 8. рано прибуло військо на площу Ст. Жаме і уставило ся в чотирокутник, з розвиненими прапорами. Прилежні улїці і алеї заповнили товпи публики. Всї були в жалобнім строю. О год. 9. явив ся на площу лорд Робертс на чолї генерального штабу. Коло 10. год. появили ся на балконї палати чотири герольди, за ними 8 трубачів, всї в середноівних костюмах, а дальше найвисші двірські достойники. На знак, давий князем Норфольком, затрубили фанфару на срібних трубах, а відтак один герольд серед загальної тишини виголосив в староанглійскім язїці традиційну проклямацію, оповіщаючу, що найвисший і найдостойнійший князь Валїї вступав на престол. Після відчитаня проклямації відсьпівано народний гимн «God save the king» (Боже спаси короля). Відтак герольди з цілою дружиною удали ся в королівських повозках, під ескортом кавалерї до Сїту, де в присутности лорда-майора вдруге відчитано проклямацію і відсьпівано народний гимн враз з стотисячною товпою публики. Церемонія скінчила ся ентузіастичними окликами в честь короля. Король і князі відїхали перед полуднем до Осборну. Король не був присутний при проклямації.

На переломі столїтя.

(Огляд на минулий вік).

(Далі).

А вжеж характерним являєть ся XIX. вік під зглядом науки-поступу. Людекий дух умерлого столїтя — се правдішний дух-революціонер, що скинувши з себе всякі пута, які вьязали його більше або менше в минулих віках, зводив завзяті бої так за правду, а ще більше за неправду на всіх полях науки... Дійсно, інтелїгенція людского ума XIX. ст. доказала чудес, яких не доказало ніяке попереднє столїтє. — Зелізною сїтню покрива всю землю, пару запрягла на місце коня до льокомоці і замість рук до праці, нечуваною скоростію перетинала моря та затикала свій королівський скиптр на всіх місцях сьвіта, переконувала гори, понїд які пускала «зелїзні вужі», лучила ріки з ріками, моря з морями для скорїйшого зближеня народів з народами, зі сьмілостію і аухвалостію. Проміня силу викрала небесам і віддала її на услуги людства, і нинї летом блискавиці несуть ся мисли і слова від кінчин до кінчин сьвіта; фізика, геологія, хемія порозкривали тайники природи, о яких і не снило ся нашим предкам; дослїди історичні, язикові, фільольогічні порозривали гордийські узли, над якими ломили собі люди голови довгі віки — одним словом людска інтелїгенція поступила титанічним кроком наперед...

Але при всіх сих, назвемо тут, пляхотних відкритях і винаходах, ідеальних поривах і стремлїнях людского духа, скілько блуканини по ріжних бездорожах, скілько недорічних систем, скілько утопїй, скілько злоби, скілько фальшу... В XIX. ст. mengte sich — дійсно — das Wasser mit Feuer. І що характерне, ся умислова революція під покрішкою ріжних «стремлїнь часу» лютувала увесь майже минулий вік проти релїгії, проти її відетавних правд. А й ріжні єї стремлїня часу: фальшивий критицизм, плиткий натуралїзм, критичний раціоналїзм, низький матеріалїзм, непозитивний позитивїзм, філософїчний атеїзм, зьвірїачий дарвінізм, аристократич-

ний індивідуалїзм... і всі ті зміни стоять в борб з Богом під одною рубрикою; гидра має багато голов, а одно туловище і хвіст; багато фальшивих систем має на цілі — знищити церков.

Так займав ся умерлий вік багато історією; но нехтували історики сим, що є елементом житя, його альфою і омегою, а се правдою. І що виросо з сего? Одні історики подавали замість строго історичних фактів у власній головї зроджені факти; другі процїджували через сито гіперкритицизму біблїїні книги і вже мала стати особа Христа мітом, легендою, а його діяльність видумкою, бо Христос після сїх істориків мав бути лише ошуканцем, облудником, що найбільше демагогом, яких повно на всіх картках історії, а ніколи Богом; нивші знова моделювали і накручували історичні правди на своє копито так задля служби якісь партії, династії або національности і т. п. Коротко в історії XIX. віку понайбільше фальш засїдав почесне місце.

(Далі буде).

Перед скликанєм державної ради.

Перше засїданє палати послів дня 31. с. м. пічне ся о год. 11. перед полуднем; перше засїданє палати панів тогож дня о год. 1. пополудни. Перше засїданє державної ради отворить найстарший віком посол др. Вайгель, а як Nar. Listy доносять, повстав плян, щоби єго вибрати провізоричним президентом палати на перші чотири тижні, а за той час стороництва змогли би порозуміти ся що до дефінітивного вибору президента.

Дневники подають слїдуюче зїставленє чисельної сили поодиноких стороництв в давнійшій, а теперішній палатї:

	перше	тепер
Польске Коло (вчислюючи д-ра Міхейду)	55	62
Польскі опозиціонїсти разом з Брайтєром	8	9
Русини (8 в Галичині, 3 в Буковині)	9	11
Моходочехи	61	51
Ческі аграристи	—	6
Ческі робїтники	—	4
Ческі католики	1	2
Ческі консервативні шляхтичі	19	19
Словенці	17	16
Хорвати	9	9
Серби	2	2
Румуни	5	5
Італїйці	19	19
Нїмецке католицко-людове стороництво	27	23
Католицкий центр	6	6
Центр великої посїлости (в Моравї)	3	3
Вїрноконституційна велика посїлїсть	28	30
Антисемїти	27	21
Вільний нїмецький союз	9	3
Нїмецькі поступовці	36	35
Нїмецькі людовці	41	49
Нїмецькі радикали	8	21
Дикі ріжних відтїний	20	9
Соціалїсти	15	10
	425	425

Після племенних груп ділять ся члени нової палати ось як: Нїмців є 199, Славян 192, Італїйців 19, Волохів 5, соціалїстів 10. Після заводів на 423 послів (бо по бар. Дїнавїм, який, як звісно, не прийняв мандату і Кльофачу, вибранім в двох виборчих округах, відбудуть ся нові вибори, які однак не зроблять жадної зміни в дотеперішнім станї посїдана дотичних партій) увійшло до нової палати: 157 великих і малих властителїв землї (передше 158); 57 адвокатів (передше також 57); 45 урядників державних і краєвих та професорів (57); 28 без означеного заводу т. з. приватистів (10); 23 редакторів і літератів (25); 23 духовних (27); 19 фабрикантів (22); 17 промисловців, реставраторів, торговельників і т. п. (22); 9 інженерів, архітектів, механїків (7); 5 учителїв (2); 4 лікарї (9); 3 пенсіоновані офіцери (5); 3 антикарї (2); 20 приватних урядників, робїтників і т. п. (20).

Після праскої Politik новий розклад місць в сали нарад посольської палати, як єго виготовила канцелярія палати, представляє ся так: Першу групу фотелїв по правій сторонї займає як давїйше польске Коло; за ним, в послїдні

рядях будуть сидіти польські опозиціоністи. — В другій групі, де передше сиділи виключно Молодочехи і консервативна велика посілість чеська, займе тепер місце 6 уміркованих Русинів. Безпосередніми їх сусідами будуть чеські аграристи і чеські робітники, які займуть місця зараз зараз за Молодочехами. Часть членів консервативного клубу чеської, більшої посілості, задля недостатку місця в другій групі, засяде в третій групі фотелів. За ними визначені місця для членів німецького католицько-людового сторонництва і полуднево-славянського клубу. Послідній ряд лавок в сій групі займуть радикальні Русини і Волохи. В четвертій групі фотелів займуть місце Шенерериянці, Італійці, клуб консервативної більшої посілості а по части німецькі католики людоді, для яких не стало місця в попередній групі. Останні дві групи на скрайній лівійці займуть знов антитеміти, соціалісти, німецькі людоді і німецькі ліберали.

НОВИНИ.

— **Календар.** В веділю: гр.-кат. Отців Синайських; рим.-кат. Гертруди. — В понеділок: гр.-кат. Павла і Йозана; рим.-кат. Кароля. — Вівторок: гр.-кат. Поклон. ок. Петра; рим.-кат. Францішка.

— **З Косівського** пишуть нам: Проць Хащук, гуцул з Довгополя бук., унаслідив по батьковині спорий кусень ґрунту в селі і в колонії а при тім і 700 зр. довгу. Як повстають ті довги, то нераз мав я уже нагоду про се писати, та і ту буде доказ на се. — Довги ті сирачував Проць Хащук, як му Бог помагав, і з них лишилось лише 250 зр., а то: 100 зр. у Абрума Тухмана в Дихтинці, 100 зр. у Шльоми Секлера, а 50 зр. у Менаше Секлера, оба в Путилові. Без відома і прозьби гуцула поплатили сини Абрума Тухмана — Ефроім і Сруль довги у Секлерів, зн. 150 зр. — і з сего повстав довг Проця Хащука в одній «прихильній» руці на 250 зр. а зглядно на 600 зр., бо жидки вмовили в гуцула, що они поплатили за него кілька довгів, що «ово уже учинило 600 зр.». Щоби дати «лице тій правді» зтягли гуцула до нотаря в Путилові і списали певно (бо гуцул каже: «мені жадне письмо ні нотар не подавав ні з суду не вибігало) скрипт довжиний, на підставі котрого жиди влізли з тим довгом гуцулови в табулю, бо «інакше віженем тебе з ґрунту».

Щоби того довгу позбутись, винаймив Проць Хащук тим самим жидам 20 фалєч (35 мор.) поля в колонії за 200 зр. на 7 літ, а жиди подали в Pachtvertrag, що на 8 літ — з тим, що податки і др. драчі буде гуцул за той час платити. В письмі стоїть, що жиди платять гуцулови при письмі 200 зр. на руку, а тимчасом гуцул не бачив і шелога, іно на дорозі ухвали му жиди 50 зр., а 150 зр. мали відпасти з его довгу в табулі — з тих 600 зр., але той довг і доси не екстабульований. — Решта довгу (450 зр.) мав гуцул в протягу 7 літ сплатити. Коли гуцул перевидав, що довг не екстабульований, «анзейгував у панів» і прийшло до доходження, при котрім жиди стаїлись і кажуть, що тих 150 зр. не мали вибухтуватись, бо ми тобі на столі при письмі виплатили тих 200 зр. — Прокуратория заставовила доходжене на підставі доходження в ц. к. суду пов. в Путилові з 26/11 900. ч. 285/001 — під днем 17/12 900. ч. 5202/00. — Гуцул жалуєсь, чому не переслухано писаря, котрий списав Pachtvertrag і мав перед жандармом візнати, «що жиди при письмі не давали жадних грошей гуцулови».

— **Вечерок руских техніків.** В суботу дня 9. лютого 1901. в великій сали «Народного Дому» у Львові, відбудуть ся вечерниці з танцями заходом товариства «Основа» слухачів політехніки. Стрій для панів народний або вечерковий, для панів балевий. Блєти по 5 К., фамілійні (4 особи) 15 корон, лише за запрошенем можна дістати в «Онові» ул. Льва Сапїги ч. 19. а вечером 9. лютого при касі. Початок точно о годині 9-тій вечером. Всім звісний є тамтогоричний вечерок руских техніків із своєї величавности. Для того хто хоче добре забавити ся сах мясниць, не повинен залишити такої нагоди, тільки прийти на сегорічні вечерниці, а ручимо, що не заведе ся в надії. Комітет докладає невтомимо всяких старань, аби вечерниці зробили ще гарнійше вражінє, лишили по собі ще милійші сиомини і взагалі ще величавійше випали, чим тамтого року. Сотки чудових карнетиків, небувалої до тепер на львівських вечерках форми, вже на викінченю. Запрошеня, також ручної роботи, вже розіслані. Хто би не з нашої вини ще не дістав, а хотів на наших вечерницях бути, звольте ласково звернути ся до комітету вечеркового — ул. Льва Сапїги ч. 19. — За Комітет *Роман Дудинський, Павло Глодзійський, Волод. Комаринський.*

— **З товариства «Руска Бесіда» у Львові.** На оходішних зборах вибрано до нового виділу:

проф. Волод. Шухевича, проф. Ілію Кокорудза, о. Алекс. Темницького, Ннк. Заячківського, д-ра Стан. Дністрянського, Евґ. Мандичевского, Яр. Вітошинського, а заступниками виділових: д-ра Вас. Гукевича, В. Дикого і Ю. Теслю. До контрольної комісії вибрані: Врецьона, Сироїчковський і Яремкевич.

— **Тайні наради** ширшого комітету національно-демократичної партії відбули ся вчера в льокали товариства «Руска Бесіда» у Львові.

— **Женьський інститут** Руского Товариства педагогічного у Львові (ул. Сави ч. 3) пошукує учительки. Зголошувати ся письменно треба зараз — а найшнійше до 2. н. ст. лютого. Кількалітна практика учительська була би пожадана. Інститут дає ціле удержанє і нагороду грошеву після умови.

— **Проф. д-ру Ол. Колессі,** з нагоди заіменованя его звичайним професором рускої мови і літератури на львівськїм університеті устроїли его слухачі овацію, на якій промовляв стут. фільос. Ів. Брик, а ему у відповідь фроф. др. Колесса.

— **З львівського університету** П. Іван Макух, родом з Дорожова в Галичині, одержав степенє доктора прав.

— **Тов. «Руска Бесіда» в Бродах** устроює *вечер з танцями*, в понеділок дня 4. н. ст. лютого с. р. в комнатах ВП. нотаря Громницького. Стрій для дам вечерковий, для панів балевий. Вступ від особи 2 кор. Білет фамілійний для 2 осіб 3 кор., а для більше осіб 4 кор. — Початок о год. 8. вечером.

— **Вісти з Угорської Руси.** Міністерство рільництва завело для Мараморошчан курсє домашнього промислу: в місяцях грудни і в січні в Вишнівї і Домбовї, на лютий і марець в Петровї і Довгополи а в цвітїня і маю в Фарнашрейтї і Кевешлїгетї. Те саме міністерство закупило у Франції 600.000 сливових деревець, котрі родять славіє сливки, і одна часть тих деревець буде засаджена коло Ужгорода на 10 ютрах землі, аби і Русини з того скористали.

Епископ мукачівський Юрій Фирцак купив від міста Ужгорода (Унгвара) для епископства мукачівської єпархії посілість із 106.364 ютрів землі.

Як відомо, під конєць 1900. року настав серед руских селян Мараморошчани рух еміґраційний до Бразилїї. Пештенська «Неділя» пише, що з одного села виеміґрувало 150 душ.

Дня 25. н. ст. грудня 1900. помер в 81. році життя о. Александер Павлович, угорско-руский поет, совітник консисторїї, декан і парох в Свиднику.

— **Аделя Зандрок,** визначна драматична актриса з Відня, приїхала зі своєю трупою до Львова і буде давати представлєня в сали при ул. Бернштайна. Адєля враз зі своєю сестрою Ідою були членами цїсарского театру, але в наслідок авантур і свого горячого темпераменту одержали димісію. В сій справі обі артистки випросили були аж особну аудїєнцію у цїсаря, однак справа не дала полагодити ся і від сего часу Адєля провадить вандрівне житє з пригідно зібраними трупами.

— **Напад на парохію в Крожах** на Литві. Парох Жрожів, кс. Гудзїньський, зібрав на місцевий костел 12.200 рублів і держав всі гроші сховані в шафїї. Вкінці задумав відвезти їх до банку в Вильні і старав ся у повітового начальника о видачу нашіпорту. Начальник відказав, мотивуючи свою заборону тим, що кс. Гудзїньський за часто виїздить з місця приналежности. Тодї сьвященик звїрив ся начальникови, що мав у себе більшу квоту, котру мусить відвезти до банку. Начальник обіцяв надумати ся і казав прийти по рішучу відповідь за три дні. Саме тоді приїхав до кс. Гудзїньського его приятель, а коли дізнав ся, що у него в тільки гроша, відїздячи, лишив ему для безпеченства свій револьвер. Тої самої ночі межі годиною 12. а 1. збудив пароха туркіт воза і пуканє до дверей. Незвісний голос просив о послїдну прислугу для неужого. Коли лише сьвященик отворив, шість замаскованих розбішаків кинули ему на шию шнурок і грозьбою приневолити его видати гроші. Парох віддав їм цілу свою готівку, але се не вдоволило розбішаків; вони зажадали грошей, зложених на костел. Парох підійшов до шафки і пригадав собі, що там лежить набитий револьвер. В одній хвили вхопив его в руки, обернув ся до розбішаків і вистрїлив двічі. Наслідок вистрїлів був такий, що один з напасників упав на землю неживий, а другий тяжко ранений. Прочі поутїкали. Коли відслонено маску з лица убитого, показало ся, що се був... начальник повіту, а другий ранений був один з підчинених ему чиновників. Прочі належали також до персоналу повітових чиновників.

— **Конкурс на посаду секретаря** розписує повітова рада в Жидачові. Платня 2600 корон, актив. додаток 400 К річно і 3 пїятилітїя по 260 К. Між ньшними вимагає ся 3 іспитів правничих або докторату права. Поданя можна внести до дня 28. лютого с. р.

— **Без кайданів.** Міністер просвіти в Саксонїї видав розпорядженє, яким заборонює ся ученьням всіх шкіл носити корєети.

— **Міри метричні в Росїї.** Справа введена в Росїї мір і ваг метричних яко урядових, вже порішена. Тепер ведуть ся в міністерстві скарбу наради, від коли і в який спосіб можна би ввести в житє ту реформу.

— **Дрібні вісти.** «Товариство кравє для торговлі і промислу, спілка зарєєстрована з ограниченою порукою у Львові» — збанкрутувало. — Король банкірів і банкір королів бар. Вільгельм Кароль Ротшїльд, переживши 73 літ, помер вчера у Франкфуртї. — Міжнародний конгрєс накладчиків відбуде ся в Ляпску дня 27. червня с. р. Доселї зголошило ся 600 накладчиків з усіх сторін сьвіта, — В Ватикані сповнено нову крадіж, яка є тим дїткливоїша, що пропали цінні твори штуки.

— **Переписка редакції.** *І. П. в Д.* Помістимо все, але раз, що мусимо «переплітати», а по друге, що не завше стає нам місця. — *П. К. в Р.* Пригадайте собі, скілько разів Ви вже померли... в своїх поезиях. Воскрєсїт до життя і енергїї! Більше в листї.

— **З гумористичного кутика.**

Вїда з радниками.

— Відколи мій муж став радником, я не можу спати в ночи.

— Чи се з жури, чи з радости?

— Ні, але він виспить ся на сесїї, а потім дома товче ся цілу ніч.

Чудна користь.

— Я зробив добрий інтерєс на дяківській льотерїї.

— Ну, виграв що?

— На десять куплених льосів зробив три виграні: щіточку до зубів, гребїнь до волося і щітку до чобіт.

— Се-ж очевидна страта...

— Е, ні, користь лежить в сїм, що я раз на завсїгди вилїчив ся від льотерїїної кортячки.

Пєсьмілий жєнє.

Она: Не знаю, чим я могла би зробити несподіванку своїм родичам — що ви менї радите?

Він: Дуже легко. Представте мене своїм нареченим...

ВІСТИ ЕКОНОМІЧНІ І СТАТИСТИЧНІ.

Товариство взаїмного кредиту «Дністер» стоваришенє зарєєстрованє з обмеженою порукою у Львові.

Рахунок зисків і страт за рік 1900.		
Зиски		Страти
23.256-86 к.	З Р. відсотків побораних за р. 1900.	
	З Р. коштів адміністрац.	15.206-94 к.
	„ „ цївних паперів: страта на ріжницї курсу відписано непевну претєнсію екзєквовану.	418- „
	Резерва на оплату податку за р. 1900	249-88 „
	Чистий зиск	600- „
23.256-86 к.		6.782-04 „
		23.256-86 к.

Рахунок Біляису.		
Пасива		Актив
	Готівка 31/12 900	7.417-17 к.
2.523-56 к.	Непіднята дивідєнда за р. 1897, 1898, і 1899	
73.087-49 „	виплаченї удїли членьскї, — стан 31/12 900:	
806.803-70 „	стан вкладок до обороту (щадничих)	731.624-57 „
12.311-22 „	стан позичок на скрипти	32.112-88 „
6.919-46 „	„ „ „ векслї	
758-83 „	відсотки поборанї на рік 1900.	
39-45 „	фонд резервовий	
	спеціальна резерва	
	кошта спору	
	цївнї папєри фонду резервового	6.916- „
	цївнї папєри фонду оборотового	40.530- „
	на рахунку біжучім в Банку кравє.	24.760- „
	в щадницї почтовій (оборот чековий)	10.622- „
	льоканцї в банках і товариствах	55.970-81 „
236-06 „	ріжні кредиторнї і дебіторнї	108-38 „
600- „	резерва на оплаченє податку за р. 1900.	
6.782-04 „	чистий чиск з р. 1900]	
910.061-81 к.		910.061-81 к.

Посмертна оповідстка.

— **О. Йосиф Витошинський**, парох Денисова, со-
вітний конвисторський, помер 24. січня по довгій
і тяжкій недужі в 63. році життя і 37. році сьвя-
щенства. В нім стравила Русь тихого але щи-
рого і ревного робітника на ниві народно-куль-
турного розвитку. Не стало подільського Орфея,
що плекав з такою ревністю і саможерствою
руську пісню і хоральний спів, що вивчив сотки
співаків, які розійшли ся по цілім краю і по-
засновували хори по руских громадах. Особли-
во Поділе і Тернопіль его столиця завдячує в
значній мірі своє відроджене праці покійника.
Славний денисівський хор будив сонну Русь до
праці, а виступ з'єднаних хорів (більш сотні)
підчас побуту архикнязя Рудольфа в 1887. р. в
Тернополі здобув славу Денисівцям і покійни-
кови. На Рускій Бесіді повстав засновок хо-
ру, під его кермою, з якого вишла п-на С. Кру-
шельницька (і се було описля понукою до завяз-
ки Бояна у Львові) а Руска Бесіда іменовала о.
Витошинського почесним членом. Похорони від-
бувають ся внині в Денисові. Нехай же ему пером
земля і вічна пам'ять в рускім народі, а пісня
руська нехай широко і далеко розносить славу і
працю щирого а тихого робітника!

Василь Гарматій, селянин з Лучки, терно-
пільського повіта, упокоїв ся дня 24. с. м. в 91.
році життя. Покійний був послом в 1848. р. до
державного сойму у Відні і делегатом на сойм
в Оломунці, належав до товариств «Гол. Руска
Рада», «Народний Дім» і «Р. Матица» поки они
були народними рускими товариствами, а описля
був членом тов. «Просьвіта». Жиючи на селі,
покійний щиро займав ся громадськими спра-
вами і нераз доброю радою помагав своїм бра-
там-селянам. Покійний виховав чотирох синів,
з котрих один є сьвященником, другий учителем,
третий студентом медицини, а четвертий госпо-
дарує на батьківській ниві. — В. п. е.!

Наука, штука, література,

Дзвінок, ч. 2, з 20. січня 1901. зміст: Казка
про Івана-дурака, Семена-лицаря, Тараса-череван-
ня і німу сестру Маланю, про старого чортяку
та трьох чортенят. — Із поем О. Кониського:
I. Думка; II. Думка; III. Доля; IV. Весна і зима;
V. До моря. — Покарана лож. — Листи зі scho-
ду. — Дрібні вісти.

Телеграми.

Відень, 26. січня. Міністер війни бар. Кріг-
гамер і торговлі бар. Каль були вчера на дов-
гих авдієнціях у цісаря, а міністер для Чехії
др. Резек у архикн. Фердинанда Кароля.

Прага, 26. січня. Nar. Listy доносять з Вар-
шави, що там викрито велике шпигунство на
річ Німеччини. Арештовано 8 німецьких підда-
них і вислано на Сибір адміністраційним спо-
собом. З сею справою лучать близьке відкли-
канє німецького консула.

Відень, 26. січня. Др. Кербер конферував
вчера з послом Пальфім і Кайцльом та з Ебен-
гохом.

Софія, 26. січня. Склад ново зложеного ка-
бінету є такий: Петров обняв президию і вну-
трішні діла а тимчасово теку заграничних діл,
Папріков міністерство війни а тимчасово пу-
бличних робіт, Данчев міністерство судівництва
а тимчасово торговлі і рільництва, Певв міні-
стерство просьвіти, а Бончев міністерство фі-
нансів.

Льондон, 26. січня. Урядовий дневник опо-
віщає, що дотеперішній титул князя Валлі зне-
сений, а натомість наслідник престолоа буде но-
сити титул кн. Корваль і Йорк. Титул кн. Ва-

лі прислугував наслідникам англійського престо-
ла від шести віків і праса ріжно коментує се
зарядженє короля Едварда VII.

Рим, 26. січня. Папу римского буде засту-
пати на похоронах королевої Вікторії архієпи-
скоп.

Гага, 26. січня. В окруженю Крігера дума-
ють, що зміна престолоа в Англії лише утрудни-
ла розпочате мирових переговорів з Боерами,
бо новий король є рішучим прихильником ім-
періялізма.

Утрехт, 26. січня. Стан здоровля Крігера,
який піддав ся передвчера операції ока, є від-
радний; лікарі надіють ся в коротці цілкови-
того виздоровлення.

COLOSSEUM Ernesta Thorna,

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна.

Програма від 16. до 31. січня 1900.

При співучасті військової музики 80 п. н.

1. **Littke Carlsen**, джентельмен-карикатура.
2. Павло **Солчає**, король армат.
3. **Hasson i Ten-пу**, їзда на кружлячій ся кулі.
4. **Risa Nordström**, субретка.
5. **Les Lwuan**, пантоміна «о пів-
ночи в млині».
6. **Brathers Orally**, комічна акро-
бація.
7. **Miss, Josephine**, продукція на ливні.
8. **Franke**, дует.
9. **Трупа Prinzoaly** зі своїми по-
двійними смертельними скоками. — Початок
о 8. год. вечером.

Що дня велике представленє. В неділю і
сьвята два представленя. Що п'ятниці **High Life**
представленє. Білети вчасніше можна замовляти
і набути в конторі Пльна, при ул. Кароля Люд-
вика у Львові.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНѢСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне,
припоручене Веч. Духовенству і всім вірним
Впресов. Митроп. і Пресов. Еп. **Ординариатам** всіх
трех епархій, обезпечає будинки, урядженє дома-
шне, скот, господарскі зв'язи, збіжє в зерні і со-
ломі, сіно в стогах і будинках **протів шкід огневих.**

Стан фондів гваранційних з днем 31-го груд-
ня 1899 вивосить:

Фонд резервовий	245.814 кор.	52 сот.	} 486.145 кор. 93 сот.
Резерва премій	148.480	— „	
„ спеціальна	1.684	80 „	
Фонд основний	72.000	— „	
„ емеритальний	18.166	60 „	

Тарифи «Днѣстра» дуже умірковані, услія
обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся без-
проволочно. До кінця 1899 року вивосили випла-
чені шкоди 1,669,565 кор. 38 сот. Поліси «Днѣстра»
приймає **Банк краєвий і Каси ощадности** у Львові,
Коломиї, Самборі, Долині, Сьвятині, Городенці, Те-
ребовлі і Заліщиках при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечитись через «Днѣ-
стеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень
в Кракові, котре дає найкористнійші услія,
представляє своїми фондами найбільшу гва-
ранцію і видає поліси і квіти в рускім язичі.
Зголошеня о уділенє агенцій в окрестностях, де не-
ма близько агентів «Днѣстра», приймає ся.
«Днѣстеръ» виплатив агентам по конєць 1899 р.
провізії 216.714 корон.

Львів, ринок ч. 10. (Дім «Просьвіти»).

Інформації і посередництво до заключеня ОБЕЗПЕЧЕНЬ
ЖИТЕВИХ в найкористнійших комбінаціях.

Поклички для членів Тов. взаїмн. обезп. і взаїмн. «Днѣстеръ» на
5 1/2 % і 1 % додатку на кошта відм.

Хто ще не читав

ФРАНЦА МЕШКА:

Драма на селі

ціна 70 сот.

і того самого автора:

НАГУЛА

ціна 30 сот.

оповіданя з життя Словінців в перекладі І. Кузіва

нехай як найскорше замовить сі дві книжочки в Наук.
Товар. ім. Шевченка, ул. Чарнецького 26, або в Ставро-
пигійській Книгарни ул. Руска у Львові.

Товариство взаїмного кредиту

„ДНѢСТЕРЪ“

стоваришенє з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10
(дім „Просьвіти“).

уділяє позички за платою 5 1/2 % і 1 % додатку на кошта
адміністраційні, властителям ґрунтів і господарств до 500
корон за порукою двох відповідних ручителів або за інтабу-
ляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першій
місці, до сплати в ратах на 3 до 10 літ. Сьвященники, не
посідаючі реальностей, мусять крім поруки двох ручи-
телів предложити еще полісу житєву; обезпечитись можна
через «Днѣстеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кра-
кові після великих можливих комбінацій.

Згаданє Товариство приймає вкладки до опроцентования від
членів і третих осіб по 4 %.

— Уділ членський вносить 50 кор., списове 2 кор. —

Членом бути і позичку дістати може тільки член
обезпечений в «Днѣстрѣ».

Інформації уділяє Дирекція листовно або агенти Товариства
взаїмних обезпечень «Днѣстеръ».

Гіпотечного.

БАНКУ

д. к. упр. гал. акц.

Контора виміни

виплачує без потрученя
провізії або коптів

цінні папери

вильсовані

КУПОНИ

ВРІДКІ